

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ ખાતે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૧૦૬૧૭/૨૦૨૬

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી નિખિલ એસ. કારીયેલ

=====

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર	હા	ના
	✓	

=====

રામચંદ્ર ડાહ્યાભાઈ પ્રજાપતિ ગુજરનાર તેમના વારસદારો અને કાયદેસરના

પ્રતિનિધિઓ મારફતે અને અન્ય

વિરુદ્ધ

પૂનમચંદ ડાહ્યાભાઈ પ્રજાપતિ અને અન્ય

=====

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર(રો) નં. ૧, ૨, ૩ તરફે વસીમ મન્સૂરી(૮૮૨૪)

સામાવાળા નં. ૧ તરફે અનુશ્રી નગરશેઠ

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી નિખિલ એસ. કારીચેલ

તારીખ: ૦૩/૦૮/૨૦૨૬

મૌખિક ચુકાદો

૧. અરજદારો તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી વસીમ મન્સૂરી સાથે વિદ્વાન વકીલ શ્રી એન.વી. ગાંધી અને સામાવાળા નં. ૧ તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી અનુશ્રી નગરશેઠને સાંભળવામાં આવ્યા.
૨. વિદ્વાન વકીલ શ્રી ગાંધી અને વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી નગરશેઠ દ્વારા કરવામાં આવેલી રજૂઆતોને ધ્યાને લેતાં, પ્રથમ દ્રષ્ટિએ એવું જણાશે કે હાલના અરજદારો વિદ્વાન આર્બિટ્રલ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા હુકમથી નારાજ છે એટલા માટે કે વિદ્વાન વકીલના જણાવ્યા મુજબ, વિદ્વાન આર્બિટ્રલ ટ્રિબ્યુનલ પાસે આર્બિટ્રેશનની કાર્યવાહી ચાલુ રાખવાની અથવા નવેસરથી (દિ નોવો) કાર્યવાહી હાથ ધરવાની મુનસફી હોવા છતાં, વિદ્વાન લવાદ (આર્બિટ્રેટર) નો હુકમ એવી રીતે ઘડવામાં આવ્યો છે કે જાણે વિદ્વાન લવાદ પાસે નવેસરથી આર્બિટ્રેશન શરૂ કરવા સિવાય અન્ય કોઈ મુનસફી જ નહોતી.
૩. હાલની અરજીની સંક્ષિપ્ત પૃષ્ઠભૂમિ એવી છે કે પક્ષકારો એટલે કે અરજદાર અને સામાવાળા નં. ૨ અને ૩ ભાગીદારી પેઢીમાં ભાગીદારો હતા અને જ્યારે, અમુક વિવાદના કારણે, આર્બિટ્રેશન એક્ટ હેઠળની અરજી નં. ૪૬/૨૦૨૦ માં તારીખ ૦૫.૦૩.૨૦૨૧ ના હુકમ દ્વારા આર્બિટ્રેશન કલમનો આશરો લેવામાં આવ્યો હતો, ત્યારે આ કોર્ટની વિદ્વાન

કોઓર્ડિનેટ બેંચ (માનનીય સુશ્રી ન્યાયમૂર્તિ બેલા એમ. ત્રિવેદી, જેઓ તે સમયે ન્યાયમૂર્તિ હતા) એ પક્ષકારો વચ્ચેના વિવાદના નિરાકરણ માટે પાટણના નિવૃત્ત પ્રિન્સિપાલ ડિસ્ટ્રિક્ટ જજ શ્રી આર.એન. પટેલની એકમાત્ર લવાદ (સોલ આર્બિટ્રેટર) તરીકે નિમણૂક કરવાની મહેરબાની કરી હતી.

૩.૧. એવું જણાશે કે વિદ્વાન લવાદે નોંધપાત્ર સમયગાળા માટે કાર્યવાહી ચાલુ રાખી હતી અને જ્યારે, તારીખ ૨૫.૦૪.૨૦૨૪ ના રોજ વિદ્વાન લવાદનો આદેશ (મેન્ડેટ) સમાપ્ત થયા પછી પણ, તે જ તારીખના હુકમ દ્વારા વિદ્વાન લવાદ સંબંધિત કાર્યવાહીમાંથી એકમાત્ર લવાદ તરીકે નિવૃત્ત થયા હતા. એવું જણાશે કે હાલના અરજદારે બાબતમાંથી નિવૃત્ત થયેલા લવાદની જગ્યાએ વૈકલ્પિક લવાદની નિમણૂક કરવા માટે કલમ ૧૫(૧) (એ) હેઠળ હુકમ મેળવવા માટે અન્ય બાબતોની સાથે અરજ કરતી આ કોર્ટનો આશરો લીધો હતો અને જ્યારે, એવું જણાશે કે તારીખ ૨૩.૦૮.૨૦૨૪ ના હુકમ દ્વારા, માનનીય મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિશ્રીએ અન્ય બાબતોની સાથે સાથે, લવાદના આચરણને અનૈતિક ગણાવીને તેની ટીકા કરતી વખતે, એવા તારણ પર આવ્યા હતા કે તારીખ ૨૫.૦૪.૨૦૨૪ ના રોજ લવાદનો આદેશ સમાપ્ત થઈ ગયો હોવાથી, નિવૃત્તિ માટેની સૂચના જારી કરી શકાય ન હોત અને જ્યારે, તેને અવગણવાની હતી. માનનીય કોર્ટનો એવો પણ અભિપ્રાય હતો કે અરજદાર તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલની એવી રજૂઆત કે આ કેસ

આબિટ્રેશન એન્ડ કોન્સિલિએશન એક્ટ, ૧૯૯૬ ની કલમ ૧૫(૧)(એ) હેઠળ આવે છે, તેને નકારી કાઢવી જરૂરી છે.

૩.૨. ત્યારબાદ બાબતને તારીખ ૧૩.૦૯.૨૦૨૪ સુધી મુલતવી રાખવામાં આવી હતી અને જ્યારે, સદર તારીખના હુકમ દ્વારા માનનીય મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિશ્રીએ અગાઉના તારીખ ૨૫.૦૪.૨૦૨૪ ના હુકમને ધ્યાને લઈને વૈકલ્પિક લવાદની નિમણૂકની માંગ કરતી સદર અરજી પાછી ખેંચવાની અરજદારોને પરવાનગી આપી હતી અને જ્યારે, આબિટ્રેશન એન્ડ કોન્સિલિએશન એક્ટની કલમ ૧૧ ની જોગવાઈનો આશરો લઈને નવી અરજી દાખલ કરવાની સ્વતંત્રતા આપવામાં આવી હતી.

૩.૩. એવું જણાશે કે આબિટ્રેશન એક્ટ હેઠળની અરજી નં. ૧૨૩/૨૦૨૫ માં તારીખ ૦૩.૧૦.૨૦૨૩ ના હુકમ દ્વારા આ કોર્ટે નિવૃત્ત જિલ્લા ન્યાયાધીશ શ્રી એમ.કે. દવેની લવાદ તરીકે નિમણૂક કરવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો. અહીં એ નોંધવું યોગ્ય રહેશે કે અહીંના અરજદારે અરજીનો વ્યાપ સ્પષ્ટપણે આબિટ્રેશન એન્ડ કોન્સિલિએશન એક્ટની કલમ ૧૧ હેઠળના વ્યાપ પૂરતો મર્યાદિત રાખ્યો હતો.

૩.૪. એવું જણાશે કે લવાદની નિમણૂક પછી, અહીંના અરજદારોએ યોગ્ય નિર્દેશો માટે લવાદ સમક્ષ એક અરજી દાખલ કરી હતી અને જ્યારે, એવું જણાશે કે તે આબિટ્રેશન એન્ડ કોન્સિલિએશન એક્ટની કલમ ૧૫ હેઠળ હતી અને જ્યારે, વિજ્ઞાન લવાદ સમક્ષ અરજદારોની એવી દલીલ હોવાનું જણાય છે કે આબિટ્રેશન એક્ટની કલમ ૧૫(૩) ને ધ્યાને લેતાં, લવાદ

પાસે કાર્યવાહી ચાલુ રાખવાની અથવા નવેસરથી શરૂ કરવાની મુનસફી હતી. એવું જણાય છે કે તારીખ ૨૭.૦૩.૨૦૨૬ ના વાદગ્રસ્ત હુકમ દ્વારા, વિદ્વાન લવાદે સદર અરજી નકારી કાઢી છે, જેનાથી નારાજ થઈને અરજદારો આ કોર્ટ સમક્ષ ઉપસ્થિત થયા છે.

૪. અરજદારો તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી વસીમ મન્સૂરી સાથે વિદ્વાન વકીલ શ્રી એન.વી. ગાંધીને સાંભળવામાં આવ્યા.

૪.૧. વિદ્વાન વકીલ શ્રી ગાંધી રજૂઆત કરશે કે કલમ ૧૫(૩) હેઠળ વિદ્વાન લવાદ પાસે કાં તો આર્બિટ્રેશન ચાલુ રાખવાની અથવા કાર્યવાહી નવેસરથી શરૂ કરવાની મુનસફી હતી, ખાસ કરીને, કારણ કે પક્ષકારો દ્વારા તેનાથી વિરુદ્ધ કોઈ સમજૂતી ન હતી અને જ્યારે, વિદ્વાન લવાદે લવાદ પાસે કોઈ સત્તા જ નથી તેવા આધારે અરજી નકારી કાઢી હોવાથી, તે સત્તાનો ભૂલભરેલો ઉપયોગ છે. વિદ્વાન વકીલ રજૂઆત કરશે કે, આવા સંજોગોમાં, વિદ્વાન લવાદ હાલના અરજદારો દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અરજીનો સ્વીકાર ન કરવામાં વાજબી ન હતા.

૫. તેની સામે, વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી અનુશ્રી નગરશેઠ એવી રજૂઆત કરીને હાલની અરજીનો ભારપૂર્વક વિરોધ કરશે કે હાલની અરજી પોતે જ ટકવાપાત્ર નથી.

૫.૧. વિદ્વાન વકીલ રજૂઆત કરશે કે અરજદારોએ, અગાઉ નિમાયેલા લવાદ દ્વારા તારીખ ૨૫.૦૪.૨૦૨૪ ના પત્ર દ્વારા આર્બિટ્રેશનની કાર્યવાહીમાંથી એકમાત્ર લવાદ તરીકે નિવૃત્ત થવા અંગે જાણ કરવામાં આવતાં, ખાસ

કરીને વૈકલ્પિક લવાદની નિમણૂક માટે આબિટ્રેશન એન્ડ કોન્સિલિએશન એક્ટની કલમ ૧૫(૧)(એ) નો આશરો લઈને આ કોર્ટનો આશરો લીધો હતો. વિદ્વાન વકીલ રજૂઆત કરશે કે વાસ્તવમાં, આ કોર્ટે અરજદારની વિનંતી સ્વીકારી ન હતી અને જ્યારે, માનનીય કોર્ટનો એવો અભિપ્રાય હતો કે લવાદે તેમનો આદેશ સમાપ્ત થયા પછી આબિટ્રેશનમાંથી નિવૃત્ત થતો તારીખ ૨૫.૦૪.૨૦૨૪ નો પત્ર જારી કર્યો હોવાથી, સદર પત્રનું કોઈ મહત્વ ન હતું અને તેને અવગણી શકાય તેમ હતું. વિદ્વાન વકીલ એ પણ નિર્દેશ કરશે કે આદેશ સમાપ્ત થઈ ગયો હોવાથી, વિદ્વાન બેંચે એવી વિનંતી પણ નકારી કાઢી હતી કે અરજી આબિટ્રેશન એન્ડ કોન્સિલિએશન એક્ટની કલમ ૧૫(૧)(એ) હેઠળ આવતી અરજી રહેશે.

૫.૨. વિદ્વાન વકીલ રજૂઆત કરશે કે અરજદારોએ ત્યારબાદ, તારીખ ૨૦.૧૨.૨૦૨૪ ના હુકમમાં નોંધ્યા મુજબ, વૈકલ્પિક લવાદની નિમણૂક માટેની વિનંતી પાછી ખેંચી લીધી હતી અને આબિટ્રેશન એન્ડ કોન્સિલિએશન એક્ટની કલમ ૧૧ નો આશરો લઈને નવી અરજી દાખલ કરવાની પરવાનગી માંગી હતી. વિદ્વાન વકીલ રજૂઆત કરશે કે આ કોર્ટના તારીખ ૦૩.૧૦.૨૦૨૫ ના હુકમ દ્વારા એક વિદ્વાન લવાદની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી અને વિદ્વાન લવાદે કાર્યવાહી હાથ પર લીધી છે. વિદ્વાન વકીલ રજૂઆત કરશે કે અરજદારો દ્વારા કલમ ૧૫(૧) (એ) હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલી અરજી પાછી ખેંચી લેવામાં આવી

હોવાથી, વિદ્વાન લવાદ દ્વારા કલમ ૧૫(૩) હેઠળ પસાર કરવામાં આવેલા હુકમ સામે પ્રશ્ન ઉઠાવતી હાલની અરજી તદ્દન ગેરસમજભરેલી છે અને આ કોર્ટ દ્વારા તેને ધ્યાને લેવી જોઈએ નહીં.

૫.૩. વિદ્વાન વકીલ રજૂઆત કરશે કે કોઈપણ સંજોગોમાં કલમ ૧૫(૩) અગાઉના લવાદ જ્યાં અટક્યા હતા તે તબક્કેથી લવાદને આગળ વધવાનું ફરજિયાતપણે જરૂરી બનાવતી નથી, બલ્કે, વિદ્વાન વકીલ રજૂઆત કરશે કે આર્બિટ્રલ કાર્યવાહી ચાલુ રાખવી કે નવેસરથી હાથ ધરવી તે અનુગામી લવાદની મુનસફી છે. વિદ્વાન વકીલ રજૂઆત કરશે કે, સ્થિતિ તેવી હોવાથી, હવે કાર્યવાહી સંભાળતા વિદ્વાન લવાદે નિર્ણય લીધો છે કે વિદ્વાન લવાદ આ બાબતને નવેસરથી હાથ પર લેશે. વિદ્વાન વકીલ રજૂઆત કરશે કે, આવા સંજોગોમાં, અરજદારો તરફે કરવામાં આવેલી રજૂઆતોમાં કોઈ તથ્ય નથી અને જ્યારે, આ કોર્ટે હાલની અરજી ધ્યાને લેવી જોઈએ નહીં.

૫.૪. વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી નગરશેઠ વધુમાં એવી રજૂઆત કરશે કે વાસ્તવમાં, આ કોર્ટે એ હકીકતને પણ ધ્યાનમાં રાખીને હસ્તક્ષેપ કરવો જોઈએ નહીં કે પ્રશ્ન હેઠળનો હુકમ તારીખ ૨૭.૦૩.૨૦૨૬ ના રોજ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો અને જ્યારે, અરજી ઓગસ્ટ, ૨૦૨૬ ના મહિનામાં કરવામાં આવી છે. વિદ્વાન વકીલ રજૂઆત કરશે કે, તે સમયગાળા દરમિયાન પક્ષકારોએ તેમની દલીલો (પ્લીડિંગ્સ) પૂર્ણ કરી લીધી છે અને જ્યારે, આ બાબત હવે મુદ્દાઓ ઘડવા માટે પરમ દિવસે એટલે કે તારીખ

૦૫.૦૮.૨૦૨૬ ના રોજ રાખવામાં આવી છે. વિદ્વાન વકીલ રજૂઆત કરશે કે વિદ્વાન લવાદ આવા અદ્યતન તબક્કે પહોંચી ગયા હોવાથી એટલે કે બે દિવસ પછી આ બાબત મુદ્દાઓ ઘડવા માટે રાખવામાં આવી હોવાથી, હાલની અરજી એ આર્બિટ્રલ કાર્યવાહીને પાટા પરથી ઉતારવાનો અરજદારોનો પ્રયાસ માત્ર છે અને જ્યારે, આ કોર્ટ હસ્તક્ષેપ કરવો જોઈએ નહીં. આમ રજૂઆત કરીને, વિદ્વાન વકીલ આ અરજી નકારી કાઢવા માટે આ કોર્ટને વિનંતી કરશે.

૬. સંબંધિત પક્ષકારો તરફેના વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા અને રેકર્ડ પરના દસ્તાવેજોનું અવલોકન કર્યું. વિચારણા માટેનો એકમાત્ર પ્રશ્ન એ છે કે શું વિદ્વાન લવાદ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ તારીખ ૨૭.૦૩.૨૦૨૬ નો હુકમ કોઈ હસ્તક્ષેપની માંગ કરે છે કે નહીં.

૬.૧. આ સંબંધમાં, શરૂઆતમાં જ, એ નોંધવું જરૂરી છે કે જ્યારે અરજદારોએ તારીખ ૨૭.૦૩.૨૦૨૬ ના હુકમને પડકાર્યો છે જેના દ્વારા વિદ્વાન લવાદે તેમના પુરોગામી દ્વારા પહોંચેલા તબક્કેથી કાર્યવાહી ચાલુ રાખવાની અરજદારોની વિનંતીને નકારી કાઢી હતી અને જ્યારે, અરજદારોનો કેસ એવો છે કે વિદ્વાન લવાદના અવલોકનો દર્શાવે છે કે જાણે આર્બિટ્રેશન એન્ડ કોન્સિલિએશન એક્ટની કલમ ૧૫(૩) હેઠળ પૂરી પાડવામાં આવેલ કોઈ મુનસફી વિદ્વાન લવાદ પાસે હતી જ નહીં. તેની સામે, એવું જણાશે કે સામાવાળા નં. ૧ ના વિદ્વાન વકીલ એવી દલીલ કરશે કે અરજદારોએ આ કોર્ટ સમક્ષ એક અરજી સાથે સંપર્ક કર્યો હતો જેમાં સમાન

રાહતો માંગવામાં આવી હતી અને જ્યારે, અરજદારો દ્વારા સદર અરજી પાછી ખેંચી લેવામાં આવી હોવાથી, હવે અરજદારો માટે વિદ્વાન લવાદ સમક્ષ તે જ વિનંતી સાથે જવાનું અને તે નકારી કાઢવામાં આવતાં, ફરીથી આ કોર્ટનો સંપર્ક કરવાનું ખુદ્દું રહેશે નહીં. વિદ્વાન વકીલ એ પણ રજૂઆત કરશે કે વાસ્તવમાં, કલમ ૧૫(૩) વિદ્વાન લવાદ પર મુનસફી છોડવાની કલ્પના કરે છે અને જ્યારે, લવાદે નવેસરથી કાર્યવાહી ચાલુ રાખવાની તરફેણમાં તેમની મુનસફીનો ઉપયોગ કર્યો છે અને વિદ્વાન લવાદના હુકમ પછી આશરે ચાર મહિના સુધી કાર્યવાહી ચાલુ રહી હોવાથી, આ કોર્ટ માટે આર્બિટ્રલ કાર્યવાહીમાં હસ્તક્ષેપ કરવાનું કોઈ કારણ રહેશે નહીં.

૬.૨. આ કોર્ટને, સામાવાળા તરફેણ વિદ્વાન વકીલ દ્વારા કરવામાં આવેલી રજૂઆતો સ્વીકારવા યોગ્ય જણાશે અને જ્યારે, આ કોર્ટને એવું જણાશે કે અરજી પોતે જ ગેરસમજભરેલી છે અને જ્યારે, તેને જરાય ધ્યાને લેવાની જરૂર નથી.

૭. આ કોર્ટ આવા તારણ પર આવવાના કારણો નીચે મુજબની ચર્ચા અનુસાર છે:—

૭.૧. પ્રથમ સ્થાને, હાલના હેતુ માટે સુસંગત હોવાથી આર્બિટ્રેશન એક્ટની કલમ ૧૫ નો સંદર્ભ લેવો યોગ્ય રહેશે, જે નીચે મુજબ પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવી છે:—

“૧૫. આદેશની સમાપ્તિ અને લવાદની બદલી.—

(૧) કલમ ૧૩ અથવા કલમ ૧૪ માં દર્શાવેલ સંજોગો ઉપરાંત,
લવાદનો આદેશ સમાપ્ત થશે—

(એ) જ્યાં તેઓ કોઈપણ કારણસર હોદ્દા પરથી નિવૃત્ત થાય;
અથવા

(બી) પક્ષકારોની સમજૂતી દ્વારા અથવા તેને અનુસરીને.

(૨) જ્યાં લવાદનો આદેશ સમાપ્ત થાય છે, ત્યાં બદલાતા
લવાદની નિમણૂક માટે લાગુ પડતા નિયમો અનુસાર વૈકલ્પિક
લવાદની નિમણૂક કરવામાં આવશે.

(૩) જ્યાં સુધી પક્ષકારો દ્વારા અન્યથા સંમત ન થાય ત્યાં સુધી,
જ્યાં પેટા-કલમ (૨) હેઠળ લવાદને બદલવામાં આવે છે, અગાઉ
યોજાયેલી કોઈપણ સુનાવણી આર્બિટ્રલ ટ્રિબ્યુનલની મુનસફી
મુજબ પુનરાવર્તિત કરી શકાશે.

(૪) જ્યાં સુધી પક્ષકારો દ્વારા અન્યથા સંમત ન થાય ત્યાં સુધી,
આ કલમ હેઠળ લવાદની બદલી પહેલાં આર્બિટ્રલ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા
કરવામાં આવેલ કોઈ હુકમ અથવા ચુકાદો માત્ર એટલા કારણસર
અમાન્ય રહેશે નહીં કે આર્બિટ્રલ ટ્રિબ્યુનલની રચનામાં ફેરફાર થયો
છે.”

૭.૨. એવું જણાશે કે અગાઉના લવાદ દ્વારા તારીખ ૨૫.૦૪.૨૦૨૪ ના પત્રથી
નારાજ થયેલા અરજદારો, જેના દ્વારા તેમણે કાર્યવાહીમાંથી નિવૃત્ત

થવાની માંગ કરી હતી, તેઓ અધિનિયમની કલમ ૧૫(૨) ની શરતો હેઠળ વૈકલ્પિક લવાદની નિમણૂક કરી શકાય તે માટે કલમ ૧૫(૧)(એ) હેઠળ આ કોર્ટ સમક્ષ આવ્યા હતા. એવું જણાશે કે વિજ્ઞાન કોઓર્ડિનેટ બેંચે તારીખ ૨૩.૦૮.૨૦૨૪ ના હુકમમાં નોંધ્યા મુજબ હાલના અરજદારોની વિનંતી સ્વીકારી ન હોવાથી, તારીખ ૨૦.૧૨.૨૦૨૪ ના હુકમ દ્વારા, અરજદારોએ આર્બિટ્રેશન એન્ડ કોન્સિલિએશન એક્ટની કલમ ૧૧ ની જોગવાઈનો આશરો લઈને નવી અરજી દાખલ કરવાની સ્વતંત્રતા સાથે સદર અરજી પાછી ખેંચી લીધી હતી.

૭.૩. કાયદામાં નિર્ધારિત યોજનાના પરિપ્રેક્ષ્યમાં તેને ધ્યાનમાં લેતાં, એવું જણાશે કે કલમ ૧૫ અન્ય બાબતોની સાથે જણાવે છે કે લવાદનો આદેશ (૧) જ્યારે લવાદ હોદ્દા પરથી નિવૃત્ત થાય છે, અને (૨) જ્યારે પક્ષકારો તેના માટે સંમત થાય છે ત્યારે સમાપ્ત થશે. કલમ ૧૫(૨) અન્ય બાબતોની સાથે જણાવવાનું ચાલુ રાખે છે કે જ્યારે લવાદનો આદેશ સમાપ્ત થાય છે, ત્યારે બદલાતા લવાદની નિમણૂક માટે લાગુ પડતા નિયમો અનુસાર વૈકલ્પિક લવાદની નિમણૂક કરી શકાય છે. કલમ ૧૫(૩) એવી છે કે જો પક્ષકારો તેનાથી વિરુદ્ધ સંમત ન થયા હોય, જ્યારે પેટા-કલમ (૨) હેઠળ લવાદને બદલવામાં આવ્યા હોય, ત્યારે અગાઉ યોજાયેલી કોઈપણ સુનાવણી આર્બિટ્રલ ટ્રિબ્યુનલની મુનસફી અનુસાર પુનરાવર્તિત કરી શકાય છે.

૭.૪. આ કોર્ટને એવું જણાશે કે કલમ ૧૫(૩) લવાદ તરફથી મુનસફીની કલ્પના કરે છે, માત્ર ત્યારે જ જો સદર લવાદને પેટા-કલમ (૨) હેઠળ બદલવામાં આવ્યા હોય. હાલના કેસમાં, એવું જણાશે કે અરજદારોએ કલમ ૧૫(૧)(એ) હેઠળ અરજી કરી હતી એટલે કે લવાદ તેમના હોદ્દા પરથી નિવૃત્ત થયા પછી, અરજદારો વૈકલ્પિક લવાદની નિમણૂક કરાવવા માંગતા હતા અને જ્યારે, અરજી પાછી ખેંચી લેવામાં આવી હોવાથી, હાલના અરજદારો માટે અગાઉના લવાદ સમક્ષ પહોંચેલી સ્થિતિથી આર્બિટ્રલ કાર્યવાહી ચાલુ રાખવા માટે લવાદનો સંપર્ક કરવાનો પણ કોઈ પ્રસંગ ન હતો, હાલની અરજી સાથે આ કોર્ટનો સંપર્ક કરવાનો અરજદારોને કોઈ અધિકાર હોવાની વાત તો દૂર રહી. આ કોર્ટને એવું જણાશે કે પક્ષકારને ઉપલબ્ધ અધિકાર અથવા કલમ ૧૫(૩) હેઠળ લવાદને ઉપલબ્ધ અધિકાર માત્ર ત્યારે જ લાગુ કરી શકાય જ્યારે લવાદની નિમણૂક કલમ ૧૫(૨) હેઠળ કરવામાં આવી હોય. હાલના કેસમાં, વિદ્વાન લવાદની નિમણૂક આર્બિટ્રેશન એન્ડ કોન્સિલિએશન એક્ટની કલમ ૧૧(૬) હેઠળ કરવામાં આવી હોવાથી, હાલના વિદ્વાન લવાદ સમક્ષની કાર્યવાહી એ સંપૂર્ણપણે નવી કાર્યવાહી હતી, જે અલગ હતી અને અગાઉની કાર્યવાહી સાથે તેનો કોઈ સંબંધ ન હતો, તેથી, આર્બિટ્રેશન એન્ડ કોન્સિલિએશન એક્ટની કલમ ૧૫(૩) મુજબ કાર્યવાહી ચાલુ રાખવાની અરજદારોની વિનંતી પોતે જ સંપૂર્ણપણે પાયાવિહોણી હતી.

૭.૫. આ કોર્ટને એવું જણાશે કે વિદ્વાન લવાદે તારીખ ૨૭.૦૩.૨૦૨૬ ના હુકમના ફકરા નં. ૭ માં નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:-

“૭. ઉપરોક્ત બાબતમાં માનનીય હાઈકોર્ટ દ્વારા ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે અધિનિયમની કલમ ૧૫(૧)(એ) હેઠળ આવતો દાવેદારનો કેસ નકારી કાઢવામાં આવ્યો હતો, અને તેથી, આગલી તારીખે સદર હુકમમાં માનનીય હાઈકોર્ટ દ્વારા નિર્દેશિત વિગતવાર સોગંદનામું દાખલ કરવાને બદલે બાબત પાછી ખેંચી લેવામાં આવી હતી. ત્યારબાદ, દાવેદારે અધિનિયમની કલમ ૧૧(૬) હેઠળ નવી અરજી દાખલ કરવાની મહેરબાની કરી હતી જે મર્યાદિત હેતુ માટે મંજૂર કરવામાં આવી હતી અને હાલની આર્બિટ્રલ ટ્રિબ્યુનલની રચના કરવામાં આવી છે. દાવેદાર દ્વારા શરૂ કરવામાં આવેલી કાર્યવાહીને ધ્યાને લેતાં અને સદર કાર્યવાહીના પરિણામને ધ્યાનમાં લેતાં, આ ટ્રિબ્યુનલનો એવો અભિપ્રાય છે કે માનનીય હાઈકોર્ટે પક્ષકારો દ્વારા શરૂ કરાયેલ અગાઉની કાર્યવાહીનો અંત લાવવાની મહેરબાની કરી હતી અને પક્ષકારો વચ્ચે સંકળાયેલા મુદ્દાઓના નવેસરથી નિર્ણય માટે હાલની આર્બિટ્રલ ટ્રિબ્યુનલની રચના કરી હતી. દાવેદાર દ્વારા શરૂ કરાયેલી કાર્યવાહીના પરિણામને ધ્યાને લેતાં, આ ટ્રિબ્યુનલનો એવો અભિપ્રાય છે કે પુરોગામી દ્વારા પહોંચેલા તબક્કેથી કાર્યવાહી ચાલુ રાખવાની અને

જ્યાંથી તે અટકી હતી તે તબક્કેથી આગળ ચલાવવાની દાવેદારની
વિનંતી સ્વીકારી શકાય નહીં.”

૭.૬. વિદ્વાન લવાદે એવું અવલોકન કર્યું છે કે એકવાર અરજદારોએ અધિનિયમની કલમ ૧૫(૧)(એ) હેઠળની તેમની અરજી પાછી ખેંચી લીધી અને આર્બિટ્રેશન એક્ટની કલમ ૧૧(૬) હેઠળ નવી અરજી દાખલ કરવાની પરવાનગી મેળવી અને જ્યારે, આ કોર્ટનો હુકમ જેના દ્વારા વિદ્વાન લવાદની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી તે અધિનિયમની કલમ ૧૧(૬) હેઠળ નવી નિમણૂક હતી અને તેથી, પુરોગામી દ્વારા પહોંચેલા તબક્કેથી કાર્યવાહી ચાલુ રાખવાની દાવેદારની વિનંતી સ્વીકારી શકાય ન હતી, તે યોગ્ય રીતે આધારિત જણાય છે.

૭.૭. ફરીથી, જે બાબત ચૂકી જવા માટે ખૂબ સ્પષ્ટ રહેશે તે એ હકીકત છે કે તારીખ ૦૩.૧૦.૨૦૨૫ ના હુકમમાં પણ, આ કોર્ટે તેમાંના અરજદારો – અહીંના અરજદારોના વિદ્વાન વકીલનું નિવેદન સ્પષ્ટપણે નોંધ્યું છે કે કાર્યવાહીનો વ્યાપ માત્ર કલમ ૧૧ હેઠળના વ્યાપ પૂરતો મર્યાદિત રાખવામાં આવે. આમ, શંકાનો કોઈ અંશ હોઈ શકે નહીં, ઓછામાં ઓછું અરજદારો માટે તો નહીં કે, તારીખ ૦૩.૧૦.૨૦૨૫ ના હુકમ દ્વારા નિમાયેલા વિદ્વાન લવાદ સમક્ષની કાર્યવાહી જૂની કાર્યવાહીના કોઈ સંદર્ભ વિના એક અલગ અને નવી કાર્યવાહી હતી.

૭.૮. વધુમાં, ઉપર ચર્ચા કર્યા મુજબ કલમ ૧૫ ની યોજના મુજબ આ કોર્ટે સ્પષ્ટપણે જણાશે કે, કલમ ૧૫(૩) હેઠળની અરજી માત્ર ત્યારે જ કરી

શકાઈ હોત જો વિદ્વાન લવાદની નિમણૂક કલમ ૧૫(૨) હેઠળ કરવામાં આવી હોત. વિદ્વાન લવાદની નિમણૂક આર્બિટ્રેશન એન્ડ કોન્સિલિએશન એક્ટની કલમ ૧૧(૬) હેઠળ કરવામાં આવી હોવાથી, વિદ્વાન લવાદ સમક્ષની અરજી પોતે જ ટકી શકી ન હોત.

૮. ઉપરોક્ત અવલોકનો, ચર્ચા અને તારણો માટે, આ કોર્ટ સમક્ષની હાલની અરજી સંપૂર્ણપણે ગેરસમજભરેલી હોવાથી, તેને નકારી કાઢીને તેનો નિકાલ કરવામાં આવે છે.

(નિખિલ એસ. કારીયેલ, ન્યાયમૂર્તિ)

This is an AI-Assisted Translation.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====